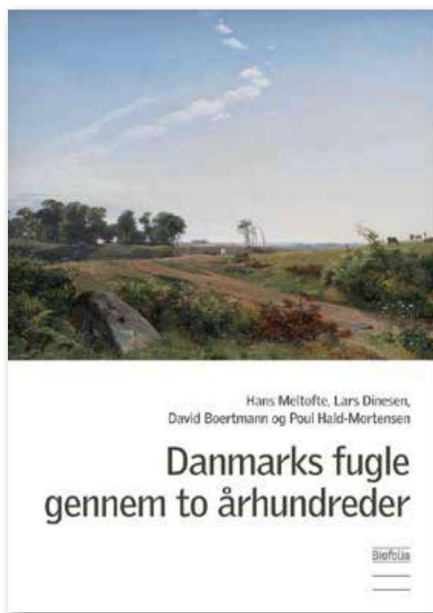

Danmarks fugle gennem 200 år – et spejl af arealanvendelsen

FIRE ORNITOLOGER HAR udgivet en bog om Danmarks fugle gennem 200 år. Med udbygget dokumentation og mange referencer gennemgås, hvordan Danmarks forskellige fuglearter i perioden er gået frem og tilbage, og hvordan disse ændringer hænger sammen med landskabsudviklingen og derfor uløseligt er forbundet til arealanvendelsen.

Forfatterne har vurderet både ynglefugle og trækfugle gennem de sidste to hundrede år. Bogen fortæller, at der på trods af nedgang i antallet af fugle de sidste par årtier, er flere arter og individer i dagens landskab end for to hundrede år siden.

Forandringerne i landskabets indhold af skov, træer, buske og vand bestemmer vilkårene for fuglelivet i antal og arter.

Der er fremgang i de arter der lever i skove og det skyldes, at der i dag er fem gange så meget skov i Danmark som for 200 år siden og at der er tusind gange flere træer, buske, hegn og småplantninger i opgivne landbrugsarealer samt i sommerhusområder og i byområdernes villakvarterer.

Omvendt har der de sidste årtier været en voldsom tilbagegang i de arter, som har ynglet og levet i det åbne land. Forklaringen hertil er velkendt. Landbrugets udvikling har medført fjernelse af hegn, vandhuller og småbeplantninger i land-

brugslandet. Hermed er fuglenes leve- og fourageringslokaliteterne forsvundet i denne landskabstype.

Bogen vurderer, at Danmarks fuglebestande sammenlagt steg fra 10 millioner par i begyndelsen af 1800-tallet til 16 millioner par, da tallet toppede i midten af i 1900-tallet. Herefter er der sket et fald til under 14 mio. par eller en nedgang i omegnen af 4 millioner individer af ynglefugle overvejende som et fald i landbrugslandskabet.

I bogen refereres flere steder til, hvordan naturgenopretningsprojekter i alle skalaer – projekter der bringer mere vand i landskabet – har ændret betingelserne for fuglelivet og hvordan denne naturgenopretning får antal arter og individer til at stige for både yngle- og trækfugle.

Bogen sammenfatter en række forslag til, hvordan den fremtidige naturforvaltning bør designes. Klimaændringer og biodiversitetskrisen vil forstærke udfordringerne for fuglelivet. Omvendt fremhæves, at der i befolkningen og blandt toneangivende politikere er et øget fokus på biodiversitet og natur. Bogen slutter af med et håb om, at vi står overfor en ny periode, hvor det er muligt at give plads til mere natur og dermed også skabe mere sammenhæng mellem økosystemerne og genoprette deres robusthed.

Her i landet bør vi ifølge forfatterne

sikre et stort naturindhold i alle landskabstyper. Omsættes dette til målsætninger for alle landskabstyper omfatter det alt fra næringsfattige overdrev og søer til rigkær og blomsterenge, fra byernes grønne oaser til vidtstrakte naturområder med store planteædere. Produktionsarealerne i de robuste landbrugsområder skal derudover sikres et vist niveau af naturindhold.

Og hermed positionerer bogen og dens budskab sig centralt i den politiske debat om en jordreform. ◀◀

Danmarks fugle gennem to århundreder

af Hans Meltofte, Lars Dinesen, David Boertmann og Poul Hald-Mortensen. Biofolia, 2021.

184 sider.

Vejledende pris: 198,00 kr.

Også udgivet som monografi i Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift, årgang 115, nr. 1 2021.